

Ἐρωπίνην ἐπιτηδειότητα καὶ φιλοπονίαν διὰ τὰ ὑπερβῆ ὁποιασδήποτε τοπικὰς δυσκολίας τοῦ εἶδους αὐτοῦ. Κατὰ τοῦτο ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα τῶν Σεμελιωτῶν τῆς Βενετίας, καὶ ἤξευρεν ὅτι ὁμοία ἐστάθη ἡ ἀρχὴ τῶν τῆς Ὁλλανδίας μεγαλοπόλεων.

Βέβαια ἡ Πετρούπολις κάμνει ἐντύπωσιν εἰς τὸν περιηγητὴν ὡς μία τῶν μεγαλοπρεπεστέρων πόλεων τῆς Ευρώπης· διότι, ἂν καὶ οὔτε ἡ φύσις ἦναι ὠραία, οὔτε ἡ θέσις πεποικιλμένη, ὡς εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Νεάπολιν, οὔτε αἱ ὁδοὶ ἢ τὰ ἐργαστήρια ὁμοία τῶν ἐν Λονδίῳ καὶ Παρισίοις, μ' ὅλον τοῦτο ὑπερβαίνει ἄλλας πόλεις ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ μέγεθος τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν, τὸ ἀπανταχοῦ τολμηρὸν ὕψος τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, καὶ τὴν παντελῆ ἑλλειψιν τῶν ἀθλίων ἐκείνων αὐλῶν καὶ στενωπῶν, αἵτινες εἰς ἄλλας πόλεις εἶναι τὰ σκοτεινὰ καὶ νοσῶδη κατοικητήρια τῶν πτωχότερων κλάσεων. Εἶχε δίκαιον νεοφερμένος τις Γάλλος περιηγητὴς νὰ ἐρωτήσῃ ποῦ ἐκατοικεῖ ὁ λαός; καθότι συδεμία μητρόπολις περιέχει κτίρια τόσον ἐκπληκτικὰ, οὔτε τόσους ἰδιωτῶν οἴκους, ἀμιλλωμένους καὶ μ' αὐτὰ τῆς Ῥώμης τὰ παλάτια.

ΚΡΟΪΣΟΣ, ΑΤΥΣ, ΚΑΙ ΑΔΡΑΣΤΟΣ.

Ο ΚΡΟΪΣΟΣ ἶδεν εἰς τὸν ὕπνον τοῦ ὄνειρον, τὸ ὁποῖον τὸν ἐφάνερον τὴν ἀλήθειαν τῶν κακῶν, ὅσα ἐμελλαν ν' ἀκολουθήσωσιν εἰς τὸν υἱόν του. Εἶχεν ὁ Κροῖσος δύο υἱούς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς ἦτο βλαμμένος· καθότι ἦτο βουβός· ὁ δὲ ἄλλος ἦτο καθ' ὅλα πρῶτιστος ἀπὸ τοὺς συνηλικιώτας του· τὸ ὄνομά του δὲ ἦτον Ἄτυς. Αὐτὸν τὸν Ἄτυν, φανεροῦναι τὸ ὄνειρον εἰς τὸν Κροῖσον, ὅτι θέλει τὸν χάσειν, κτυπηθέντα ἀπὸ αἰχμὴν σιδηρᾶν. Ἀφοῦ ἐσηκώθη καὶ ἐσκέφθη καθ' ἑαυτὸν ὁ Κροῖσος, φοβηθεὶς τὸ ὄνειρον, νυμφεύει τὸν υἱόν του. Ἐνῶ δὲ ὁ υἱὸς ἐσυνείδηζε νὰ ὑπαγαίνῃ εἰς τοὺς πολέμους, δὲν τὸν ἐστελλε πλέον πούποτε εἰς παρόμοιον πρᾶγμα. Ἀκόντια δὲ καὶ δοράτια, καὶ τὰ τοιαῦτα ὅλα, ὅσα μεταχειρίζονται οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸν πόλεμον, τὰ ἐκβαλεν ἀπὸ τοὺς ἀνδρῶνας, καὶ τὰ ἐμάζυσεν εἰς θαλάμους, μήπως κἀνὲν ἀπεκεῖ, ὅπου ἐκρέμετο, κίση ἐπάνω εἰς τὸν υἱόν του.

Ἐνῶ δὲ κατεγίνετο εἰς τὸν γάμον τοῦ υἱοῦ του, ἐρχεται εἰς τὰς Σάρδεις ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶχε περιπέσειν εἰς συμφορὰν, καὶ δὲν ἦτο καθαρὸς κατὰ τὰς χεῖρας, Φρυξὶ κατὰ τὸ γένος, καὶ ἀπὸ τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν. Ἐμβὰς δὲ εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Κροῖσου, τὸν παρεκάλει νὰ τὸν καθάρισεν κατὰ τοὺς τοπικοὺς νόμους· καὶ ὁ Κροῖσος τὸν ἐκαθάρισεν. Ἀφοῦ ὁ Κροῖσος ἔκαμε τὰ νομικὰ τῆς καθάρσεως, ἤρῳτα αὐτὸν πόθεν ἦτο, λέγων οὕτως· Ἄνθρωπε, τίς ὢν, καὶ ἀπὸ ποῖου μέρους τῆς Φρυγίας ἐλθὼν, κατέφυγες εἰς τὴν οἰκίαν μου; Ποῖον ἄνδρα ἢ γυναῖκα ἐφόνευσες; Ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη· Ἐγὼ εἶμαι, βασιλεῦ, υἱὸς τοῦ Γορδίου τοῦ Μίδου, ὀνομάζομαι δὲ Ἀδραστος· φονεύσας δὲ ἀδελφόν

μου τινὰ ἀκουσίως, ἤλθα ἐδῶ διωγμένος ἀπὸ τὸν πατέρα μου, καὶ στερημένος ὅλα. Ὁ δὲ Κροῖσος ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν τὰ ἐξῆς· Εἶσαι ἀπόγονος ἀνδρῶν φίλων, καὶ ἤλθες εἰς φίλους· μένων λοιπὸν εἰς τὴν οἰκίαν μου, δὲν μέλλεις νὰ στερηθῆς τίποτε. Ὑποέρων δὲ τὴν συμφορὰν ταύτην γενναίως, θέλεις ὠφελῆσθαι τὰ μέγιστα. Ὁ Ἀδραστος λοιπὸν διέτριβεν εἰς τοῦ Κροῖσου.

Κατὰ τὸν ἴδιον δὲ τοῦτον καιρὸν, εἰς τὸν Ὀλυμπον τῆς Μυσίας ἐκβαίνει μεγαλώτατος ἀγριόχοιρος, ὁ ὁποῖος, καταβαίνων ἀπὸ τὸ βουνὸν τοῦτο, διέφθειρε τὰ ἔργα τῶν Μυσῶν. Μολονότε δὲ πολλάκις οἱ Μυσοὶ ἐκβῆκαν νὰ τὸν κυνηγήσωσι, δὲν τὸν ἔκαμναν κἀνὲν κακὸν, μάλιστα δὲ ἐπάθαιναν ἀπ' αὐτόν· τέλος δὲ πάντων, ἐλθόντες εἰς τὸν Κροῖσον ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς Μυσοὺς, ἔλεγαν τὰ ἐξῆς· Βασιλεῦ, ἀνεφάνη εἰς τὴν χώραν μας μεγαλώτατος ἀγριόχοιρος, ὁ ὁποῖος διαφθείρει τὰ ἔργα μας· ἐκάμαμεν πάντα τρόπον νὰ τὸν φονεύσωμεν, πλὴν δὲν ἤμπορέσαμεν. Ἦώρα λοιπὸν σὲ παρακαλοῦμεν νὰ στείλῃς μαζῆ μας τὸν υἱόν σου καὶ διαλεκτοὺς τινὰς νεανίας καὶ σκύλους, διὰ νὰ τὸν ἐξολοθρεύσωσιν ἀπὸ τὴν χώραν μας. Οἱ Λυδοὶ αὐτὰ ἐζήτησαν. Ὁ δὲ Κροῖσος, ἐνθυμούμενος τοὺς λόγους τοῦ ὄνειρου, ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς τὰ ἐξῆς· Διὰ τὸν υἱόν μου μὴ μ' ἀναφέρετε πλέον· ἀδύνατον εἶναι νὰ τὸν στείλω μαζῆ σας· διότι εἶναι νεόγαμος, καὶ τώρα κυττάζει τὰ τοῦ γάμου του νεανίας ὅμως ἐκ τῶν Λυδῶν, καὶ τὸ κυνηγέσιον ὅλον θέλω πέμψειν μαζῆ σας, καὶ τοὺς παραγγέλλειν νὰ προθυμηθῶσιν ὁμοῦ μὲ σας νὰ ἐκβάλωσι τὸ θηρίον ἀπὸ τὴν χώραν. Ταῦτα ἀπεκρίθη.

Ἐνῶ δὲ εὐχαρίστουν δι' αὐτὰ οἱ Μυσοὶ, ἐμβαίνει μέσα ὁ υἱὸς τοῦ Κροῖσου, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀκούσειν τί ἐζήτησαν οἱ Μυσοὶ· καὶ ἐπειδὴ ὁ Κροῖσος εἶπεν ὅτι δὲν θέλει στείλειν μαζῆ τὸν υἱόν του, λέγει ὁ υἱὸς πρὸς αὐτὸν τὰ ἐξῆς· Πάτερ μου, αἱ λαμπρότεραι καὶ ευγενέστεραι πράξεις ἦσαν εἰς ἡμᾶς πρότερον, τὸ νὰ συλλάβωμεν εἰς τοὺς πολέμους καὶ εἰς τὰ κυνήγια, καὶ νὰ εὐδοκιμῶμεν· τώρα δὲ μ' ἔχεις μέσα κλεισμένον, καὶ μ' ἐμποδίζεις ἀπὸ τὰ δύο ταῦτα, ἐνῶ δὲν εἶδες εἰς ἐμὲ κάμμιαν δειλίαν, οὔτ' ἑλλειψιν προθυμίας. Τώρα μὲ ποῖα ὄμματα πρέπει νὰ μὲ βλέπῃ ὁ κόσμος, ὅταν ὑπαγαίνω ἢ ἐρχομαι ἀπὸ τὴν ἀγορὰν; Ποῖός τις θέλω φανῆναι εἰς τοὺς πολίτας ὅτι εἶμαι; Ποῖας εἰς τὴν νεόγαμον γυναῖκά μου; Ποῖον ἄνδρα θέλει σταχασθῆναι ἐκείνη ὅτι ἔχει; Ἡ ἄφες με νὰ ὑπάγω εἰς τὸ κυνήγιον, ἢ ἀνάπεισέ με μὲ λόγον, ὅτι αὐτὰ, τὰ ὁποῖα κάμνεις, εἶναι συμφερώτερον.

Τὸν ἀποκρίνεται ὁ Κροῖσος τὰ ἐξῆς· Ὑιέ μου, οὔτε δειλίαν οὔτε ἄλλο τι δυσάρεστον παρατηρήσας εἰς σέ, κάμνω αὐτὰ· ἀλλ' ὄνειρον, τὸ ὁποῖον εἶδα εἰς τὸν ὕπνον μου, μὲ εἶπεν ὅτι θέλεις εἰσθαι ὀλιγοχρόνιος, καθότι θέλεις θανατωθῆναι ἀπὸ αἰχμὴν σιδηρᾶν. Διὰ τοῦτο λοιπὸν τὸ ὄνειρον ἐβιάσθην νὰ σὲ νυμφεύσω, καὶ δὲν σὲ ἀφίνω νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ ἐπιχειροῦμενον κυνήγιον, προσέχων ἴσως ἐμπορέσω νὰ σὲ διακλιψῶ ἀπὸ τὸν θά-

νατον, ἐνόσω ζῶ. Διότι ἓνα μόνον υἱὸν σ' ἔχω τὸν ἄλλον, βλαμμένον κατὰ τὴν ἀκοήν, ὅτε λογαριάζω ὅτι τὸν ἔχω.

Ἀποκρίνεται ὁ νέος τὰ ἀκόλουθα· Ἐχεις δίκαιον, πάτερ μου, νὰ μὲ φυλάττης ἀφοῦ εἶδες τοιοῦτον ὄνειρον· χρεωστῶ ὅμως νὰ σέ εἶπω ὅ,τι εἰς τὸ ὄνειρον σὲ λανθάνει, καὶ δὲν ἐνόησες καλά. Τὸ ὄνειρον, λέγεις, εἶπεν ὅτι μέλλω ν' ἀποθάνω ἀπὸ αἰχμὴν σιδηρᾶν. Ὁ δὲ ἀγριόχοιρος ἔχει χεῖρας; Ποία εἶναι ἡ σιδηρᾶ αἰχμὴ σου, τὴν ὁποίαν σὺ φοβεῖσαι; Ἐὰν σ' ἔλεγεν ὅτι μέλλω ν' ἀποθάνω ἀπὸ ὀδόντια, ἢ ἄλλο τι παρόμοιον, ἔπρεπε νὰ κάμνης ὅσα κάμνεις· τώρα ὅμως σὲ εἶπεν, ἀπὸ αἰχμὴν. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν ἔχομεν νὰ πολεμήσωμεν μ' ἀνθρώπους, ἄφες με νὰ ὑπάγω.

Ἀποκρίνεται πρὸς ταῦτα ὁ Κροῖσος· Ἡ ἐξήγησις, υἱέ μου, τοῦ ὄνυπνίου τὴν ὁποίαν κάμνεις, ἔχει λόγον· καὶ, ὡς νικημένος ἀπὸ σέ, ἀλλάσω γνώμην, καὶ σὲ δίδω τὴν ἄδειαν νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ κυνήγιον.

Εἰπὼν ταῦτα ὁ Κροῖσος, στέλλει καὶ φέρει τὸν Φρύγα Ἄδραστον· ἐλθόντα δὲ λέγει πρὸς αὐτὸν τὰ ἑξῆς· Ἄδραστε, περιπεσόντα εἰς συμφορὰν ἀνόσιον, διὰ τὴν ὁποίαν μὴ στοχασθῆς ὅτι σὲ ὄνειδίζω, ἐγὼ σ' ἔκαθάμισα, σ' ἐδέχθην, καὶ σ' ἔχω εἰς τὴν οἰκίαν μου, δίδων σε ὅλα σου τὰ ἔξοδα· τώρα λοιπὸν (χρεωστεῖς δὲ νὰ μ' ἀνταμείψῃς καὶ σὺ μὲ καλοσύνην, καθότι πρότερον ἐγὼ σ' ἔκαμα καλοσύνην), θέλω ἀπὸ σέ νὰ γένῃς φύλαξ τοῦ υἱοῦ μου, ὁ ὁποῖος ὑπαγαίνει εἰς κυνήγιον, μήπως φανῶσι κατ' ὁδὸν κακοποιοὶ τινες κλέπται, καὶ τὸν πειράξωσι. Πρὸς τούτοις, εἶναι πρόπον νὰ ὑπάγῃς καὶ σὺ εἰς τὸ κυνήγιον τοῦτο διὰ νὰ ἀπολαμπρυνθῆς μὲ τὰς πράξεις σου· καθότι καὶ διὰ τὸ γένος σου σὲ ἀρμόζει, καὶ δύναμιν σώματος ἔχεις.

Ἀποκρίνεται εἰς αὐτὰ ὁ Ἄδραστος· Ἄλλῃως, ὦ βασιλεῦ, δὲν ἤθελα ὑπάγειν εἰς παρόμοιον ἀγῶνα· καθότι ὅτε μὲ πρέπει νὰ ἐμβαίνω μεταξὺ συνηλικιωτῶν εὐτυχοῦντων, ἀφοῦ περιέπεσα εἰς τοιαύτην συμφορὰν, ὅτε ἡ θῆλησις εἶναι· καὶ κατὰ πάντα τρόπον ἤθελα πασχίσειν νὰ τ' ἀποφύγω· τώρα ὅμως, ἐπειδὴ σὺ μὲ παραινεῖς, καὶ πρέπει νὰ σ' εὐχαριστήσω (διότι χρεωστῶ νὰ σ' ἀνταμείψω μὲ καλοσύνην) εἶμαι ἔτοιμος νὰ κάμω αὐτὸ, καὶ ἔλπικε ὅτι ὁ υἱός σου, τοῦ ὁποίου μὲ διορίζεις φύλακα, θέλει ἐπιστρέφειν τὸ κατ' ἐμὲ ἀβλαβής.

Ἀφοῦ τοιοιτοτρόπως ὁ Ἄδραστος ἀπεκρίθη εἰς τὸν Κροῖσον, ἐκίνησαν μετὰ ταῦτα συντροφευμένοι ἀπὸ ἐκλεκτοὺς νεανίας καὶ σκύλους· φθάσαντες δὲ εἰς τὸν Ὀλυμπον τὸ ὄρος, ἐξήτουν τὸ θηρίον· καὶ ἀφοῦ τὸ ἤσαν, περικυκλώσαντες τὸ, ἤκοντιζαν ὅλοι εἰς τὴν μέσσην, ὅπου ἦτο τὸ θηρίον. Τότε ὁ ξένος, αὐτὸς τὸν ὁποῖον ἔκαθάρισεν ὁ Κροῖσος ἀπὸ τὸν φόνον, καὶ ὠνομάζετο Ἄδραστος, ἀκοντίζων τὸν ἀγριόχοιρον, ἀπ' αὐτὸν μὲν ἀποτυχαίνει, εὐρίσκει δὲ τὸν υἱὸν τοῦ Κροῖσου. Καὶ αὐτὸς μὲν, κτυπηθεὶς ἀπὸ αἰχμὴν, ἐξεπλήρωσε τὸν λόγον τοῦ ὄνείρου. Ἐνας δὲ ἔτρεξεν ἀμέσως νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Κροῖσον διὰ τὸ γεγονός, καὶ φθάσας εἰς τὰς Σάρδεις

τὸν ἐφάνερωσε τὴν μάχην καὶ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του.

Ὁ δὲ Κροῖσος, συγκεχυμένος ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, περισσότερο ἐπαρραπνεῖτο ὅτι τὸν ἐφόνευσεν ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ὁ ἴδιος ἔκαθάρισεν ἀπὸ φόνον. Ἀγανακτῶν δὲ πολὺ διὰ τὴν συμφορὰν του, ἐφώναξε τὸν Δία Καθάρισον, μαρτυρούμενος ὅσα ἔπαθεν ἀπὸ τὸν ξένον· ἐφώναξε τὸν Ἐφέστιον καὶ Ἐταιρεῖον, ὀνομάζων τὸν ἴδιον θεόν. Ἐφώναξε δὲ τὸν μὲν Ἐφέστιον, διότι, ἐνῶ ἐδέχθη τὸν ξένον εἰς τὴν οἰκίαν του, δὲν ἤξευρεν ὅτι ἔτρεφε φονέα τοῦ υἱοῦ του· τὸν δὲ Ἐταιρεῖον, διότι, ἐνῶ τὸν ἔστειλε μαζῆ ὡς φύλακα, τὸν ἤυρε μεγαλῶτατον ἐχθρόν.

Ἐφθασαν δὲ μετὰ τοῦτο οἱ Λυδοὶ φέροντες τὸν νεκρὸν· κατόπιν δὲ ἠκολούθει ὁ φονεύς. Σταθεὶς δὲ πρὸ τοῦ νεκροῦ, παρέδιδε τὸν ἑαυτὸν του εἰς τὸν Κροῖσον, καὶ, προτείων τὰς χεῖρας, τὸν παρεκάλει νὰ τὸν σφάζῃ ἐπάνω τοῦ νεκροῦ, ἀναφέρων τὴν προτίραν τοῦ συμφορὰν, καὶ ὅτι κοντὰ εἰς αὐτὴν ἠφάνισε καὶ ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος τὸν ἔκαθάρισε, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν ἔπρεπε πλέον νὰ ζῆ. Ὁ δὲ Κροῖσος, ἀκούσας αὐτὰ, μὲ ὅλα τὰ δεινὰ, εἰς τὰ ὁποῖα εὐρίσκετο, ἔλαβε συμπάθειαν εἰς τὸν Ἄδραστον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· Ἐλαβ' ἀπὸ σέ, ὦ ξένε, πᾶσαν ἐκδίκησιν· διότι μόνος σου καταδικάζεις τὸν ἑαυτὸν σου εἰς θάνατον. Δὲν μὲ πταίεις σὺ εἰς τοῦτο τὸ κακόν, εἰμὴ κατ' ὅσον ὡς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐφόνευσε ἀκουσίως. Θεὸς τις βέβαια εἶναι αἴτιος αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος καὶ πρὸ πολλοῦ μ' ἐφάνερωσε τὸ μέλλον νὰ γένη. Ὁ Κροῖσος λοιπὸν ἔθαψε, καθὼς ἔπρεπε, τὸν υἱὸν του. Ὁ δὲ Ἄδραστος, υἱὸς τοῦ Γορδίου τοῦ Μίδου, αὐτὸς ὁ ὁποῖος ἐστάθη φονεύς τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ φονεύς ἐκεῖνου, ὁ ὁποῖος τὸν ἔκαθάρισεν, ἀφοῦ ἀπεμακρύνθησαν ὅλοι, καὶ ἐγινε μοναξία εἰς τὸ μνήμα, συναισθανόμενος τὸν ἑαυτὸν του δυστυχέστατον ἀπ' ὅλους ὅσους ἐγνώριζε, σφάζεται μόνος του ἐπάνω εἰς τὸν τάφον τοῦ νεκροῦ. Ὁ δὲ Κροῖσος διὰ τὴν στέρησιν τοῦ υἱοῦ του δύο χρόνους εἶχε πένθος μέγα.—ΗΡΟΔΟΤΟΣ, μετὰφρ. Α. ΡΑΔΙΝΟΥ.

Η ΦΙΛΟΠΑΙΓΜΟΣΤΗΝ, τουτέστι τῶν τυχηρῶν παιγνιδίων ἡ ἀγάπη, εἶναι θυγάτηρ μὲν τῆς φιλαργυρίας, μήτηρ δὲ τῆς ἀσωτείας.

ΠΑΝΤΑ βλέπε τὸν ἄνθρωπον, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁμιλεῖς· ἀλλὰ ποτὲ μὴ βλέπῃς ἐκεῖνον, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖς.

ΚΑΘΩΣ νῦν δὲν γίνεται πρὶν ὁ ἥλιος δύσῃ, παρόμοια δεσποτισμὸς δὲν στερεοῦται, πρὶν ἡ ἐλευθεροτυπία καταστραφῇ.

ΟΤΑΝ μυριάδες σ' ἐπικροτῶσιν, ἐρώτα σεαυτὸν, τί κακὸν ἔπραξα· ὅταν δὲ σὲ μέμφωνται, τί καλόν!

Η ΠΥΡΙΤΙΣ κατασκευάζεται ἀπὸ 75 μέρη νίτρου, 10 θείου, καὶ 15 ἄνθρακος.